

La conca del Llobregat hipotecada per les muntanyes de residus de sal del Bages

Aquests darrers anys, les gegantines muntanyes de residus de la mineria de potassa de Súria i sobretot del Cogulló de Sallent han continuat creixent, al marge de lleis i de discursos ambientalistes. En paral·lel, les àrees i les aigües intensament contaminades de sal són cada vegada més extenses al Pla de Bages i la salinitat a l'aigua del Llobregat i als abastaments que en depenen ha seguit empitjorant.

La riera de Soldevila, al nord del runam del Cogulló, ja no porta aigua sinó una salmorra saturada que deixa una crosta blanca de sal als marges. La vall, devastada pels lixiviats salins, és pura desolació.

Els subministraments d'aigües captades al Llobregat avall de Sallent o al Cardener avall de Súria estan en entredit per la seva excessiva salinitat, pel mal gust de potassi i perquè, al contenir l'ió clorur, és més alt el risc de formació dels compostos anomenats tri-halometans – com el cloroform i mol·lècules similars, totes elles cancerígenes- al desinfectar l'aigua a les plantes potabilitzadores. La legislació estableix límits progressivament més baixos de tri-halometans a les aigües de consum.

Des de l'any 2005, l'aigua captada al Llobregat i impròpiament anomenada potable que rep la població de Sant Vicenç de Castellet està sistemàticament per sobre del màxim recomanat de salinitat.

Més avall de la conca, les plantes de tractament d'aigua d'Abrera (Aigües Ter-Llobregat) i de Sant Joan Despí (Aigües de Barcelona) que abasteixen a una gran part de la població catalana han projectat instal·lacions d'electrodialisi o d'osmosi inversa per eliminar la salinitat de l'aigua que el Llobregat arrossega del seu pas per la zona minera del Bages. El pressupost només de la nova instal·lació d'Abrera és de 65 M€ (= 11.000 milions de les antigues pessetes); la instal·lació de Sant Joan Despí serà més gran. Després vindrà la despesa energètica constant de funcionament. I això encara no s'acaba aquí. Per un costat de la planta de tractament sortirà aigua més dolça per a la població, però per l'altre aigua més salada que s'haurà d'evacuar. El col·lector de salmorres actual, ja al màxim de capacitat, envellit i amb vessaments cada vegada més freqüents, no pot absorbir aquests nous cabals. Per aquest motiu està en marxa també el projecte per refer pràcticament de nou el col·lector de salmorres, desdoblant-lo en quasi tot el recorregut i amb més capacitat. Després de tot això, Sallent, Santpedor i Callús seguiran amb rieres, fonts i pous cada vegada més salinitzats i l'aigua de xarxa de Sant Vicenç igual de dolenta o pitjor.

Algú ha comptabilitzat què ens costa al país la política de deixar fer a la mineria de sal? La presència contundent al nord del Pla de la muntanya de residus salins del Cogulló i, amagada darrera seu, la vall arruïnada de Soldevila ho proclamen als quatre vents: durant tots aquests anys de govern català, tots sense excepció, hem estat comandats per una miserable covardia, disfressada de prudència, que ens ha fet traïdors.

Enmig d'aquest panorama tan fosc, aquests dies s'han obert dues finestres de llum que perfilen el camí a seguir: el projecte d'impermeabilització dels runams i una partida als pressupostos de l'Estat.

El 9 d'octubre, a Santpedor i amb l'Ajuntament de la vila com a amfitrió, l'empresa d'enginyeria Grup Solucions i la plataforma Montsalat presentaven les dades bàsiques d'un projecte tècnic innovador i imaginatiu per impermeabilitzar tots els runams salins. Adaptacions i millores de la tecnologia que s'utilitza per a la preparació del terreny i per a la clausura d'abocadors farien la impermeabilització dels runams factible i a un cost assequible. Un cop coberts amb làmines de geotèxtil i de polietilè, els runams serien impermeables a l'aigua de pluja que es recolliria dolça en basses annexes. La quantitat de lixiviats salins es reduiria dràsticament, de manera que, a diferència del que ara succeeix, pràcticament no n'haurien d'arribar a la xarxa fluvial i a les aigües subterrànies. Aquesta coberta permetria alguns nous usos del terreny, com és la instal·lació de panells solars. A més seria reversible, de manera que durant els propers cent o

dos-cents anys es podria explotar progressivament i per àrees petites els milions de tones de sal acumulada, tal com actualment s'aprofita el runam nou de Cardona.

D'altra banda, en la confecció dels pressupostos generals de l'Estat per al 2007, la gestió d'en Nasi Perramon, president d'ERC a la Catalunya central, regidor de l'Ajuntament de Manresa i bon coneixedor dels problemes territorials de la comarca, va aconseguir la inclusió a darrera hora d'una partida de 3M€ destinada a la restauració dels runams salins del Bages. L'import no serà, ni de bon tros, suficient; però sí que ha de fer possible l'inici de treballs de restauració i pot establir precedent.

Ara convé no adormir-nos!

Bages, novembre del 2006